

²²Az Isten pedig nem haragját akarta-e megmutatni és hatalmát megláttatni, és nem ezért hordozta-e türelemmel a harag eszközeit, amelyek pusztulásra készültek? ²³Vajon nem azért is, hogy megláttassa dicsőségének gazdagságát az irgalom eszközein, amelyeket dicsőségre készített, ²⁴amilyenekké minket is elhívott, nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is?

Ünneplő Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

„Isten a mi mennyei Atyánk, az élet és halál Ura, megszorít, de meg is vigasztal, megaláz, de fel is emel, sírba visz, de meg is elevenít!”

Temetési liturgiánkból idéztem most, mely így Karácsony második ünnepén, talán furcsa lehet, mint ahogy alapigének is. Inkább az oltár előtti ígét, a pásztorok betlehemi szerepét tudnánk könnyebben elképzelni, mintsem a felolvasott sorokat Páltól: Isten haragjáról, pusztításról, irgalomról és dicsőségről. Karácsony ünnepe van és itt a templomban mégsem az evangéliumok tanúságát olvastuk fel sem ma, sem az elmúlt napokban. Helyette Ábrahám és a kapott ígét, a Jelenések könyvében leírt király és Pál tanításának részletét hallhattuk. De nem, ahogy az elmúlt napokban is kiderült, és talán ma is ki fog, nem az igehelyeket néztük el, mindössze tisztázni kell néhány alapvetést! Ma például nem árt ott kezdenünk, hogy mit is ünneplünk december 26-án, miért kétnapos ünnep a karácsony?

A kézenfekvő magyarázatok kedvelőitől hallottam már azt az álláspontot, hogy egész egyszerűen azért, hogy legyen idő mindenkivel ünnepelni a családban, ki lehessen adni munkaszüneti napnak, és hogy elfogyhasson valamikor az a rengeteg sütemény is. Talán nem meglepő, de nem ez a megoldás.

Ilyenkor a tanult kötözködők is ringbe szállnak és gyorsan érkeznek a válaszok, hogy azért, mert a korai egyház egy népszerű pogány ünnepet akart bekebelezni, ami történetesen több napos volt, úgyhogy ők is két napossá tették Karácsonyt. Ráadásul amúgy se tudják pontosan, hogy mikor volt Jézus születése, tehát, az egész egy lábak nélküli egyházi tákolmány csak.

Nos, ez az okfejtés sem helyes. Jézus születése körül valóban több kérdéses pont is van, de épp nem így. Ugyanis, az, hogy mikor ünnepelték Jézus születését, az Úr világba jövetelét, valóban eltért itt-ott, de közte volt már a mai időpont is és a több időpontból egységesítették erre, tehát nem ad hoc jelleggel, vagy kizárólag a pogány vallások miatt döntöttek a ma nyugaton ismert időpont mellett. Valamint azt sem utolsó kihangsúlyozni, hogy a korai keresztények sem Jézus születésnapját ünnepelték ekkor konkrétan, hanem Isten szeretetének, a Messiás születésének, az ígét beteljesülésének ünnepe volt számukra is. Így, amikor arról hallunk valakitől, hogy ez a karácsonyi csoda történet, egy terhes asszonnyal és férjével a hosszú útján a havas mezőkön át, vagy a fogadók végigkopogtatása, vagy az istálló az állatokkal, esetleg a három királyok érkezése, csak egy romantikus mese, amit a keresztény egyház alkotott meg a hívők képzeletével játszva, akkor nyugodtan ajándékozzuk meg az illetőt egy Bibliát és kérjük meg, hogy olvassa el Máté és Lukács evangéliumából az ide vágó részeket. Mert ezekből egyiket sem állítja sem a Szentírás, sem a keresztény egyház. Ezek színdarabok és kisgyermek számára szóló átiratok, aminél nagyon sokan megragadtak sajnos, ahelyett, hogy a Bibliát a kezükbe vették volna.

Ahhoz, hogy ne ragadjunk meg mi magunk is hasonló módon, nekünk is Isten ígétét és a korai egyház ünnepi rendjét kell megértenünk. Már a korai évszázadokban is szokássá vált, hogy a gyülekezetek nem egy-egy ünnepben gondolkodtak, hanem ünnepkörökben, amelyek szorosan egymásba fonódtak és nem csak egyetlen napra korlátozódtak. Ilyenkor egy-egy gondolatkörön haladtak végig Jézus tanításai és tettei, illetve az apostolok igehirdetései, vagyis levelei nyomán. Krisztus életének eseményeiben az ígétek, az üdvösség beteljesedését látták és vágyták megérteni. Éppen ezért alapvetően megvizsgálták az eseményt, magát az üdvtörténeti tartalmat, majd az elkövetkező napokban ennek a konkrét továbbmutatását, a számukra szóló, őket személyes helyzetükben megszólító irányadását. Egyszerűbben: hogy mi következik az ünnep üzenetéből?

Karácsony másnapja részben szintén erre akar teret és időt biztosítani a számunkra. Ahogy mondtam azonban, az ünnepkör nem áll meg, tovább is mutat, bővül a kép. December 26. ugyanis István vértanú emléknapja, 27. János apostolé, 28. a betlehemi ártatlan gyermekekre emlékeznek, illetve a karácsony utáni első vasárnap pedig Simeon dicsőítő hangján szólal meg. Összetett, de nem kusza gondolatmenet bontakozhat ki így előttünk.

Így kezdtem: *„Isten a mi mennyei Atyánk, az élet és halál Ura, megszorít, de meg is vigasztal, megaláz, de fel is emel, sírba visz, de meg is elevenít!”*

És most egészszé is teszem: „*Mulandóvá tette életünket bűneink miatt, de egyszülött Fiát is adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.*”

Ez a kép egésze, a Karácsony üzenetének egésze, amit már az első keresztények is ünnepeltek, és a te életed egésze is. Az, hogy az Ige, a Világ Világossága, a megígért Messiás földre jött, hogy emberi testbe kényszerítette, aláta önmagát: csoda. Ám, mint önálló esemény, csak egy az elinduló sorban. Értelme, csak akkor érthető meg, ha tudom, hogy ki vagyok én ebben a történetben, és, hogy mi történt értem Betlehemből indulva, a Golgotán át, végül az üres sírnál.

Te érted-e tehát, hogy a te mennyei Atyád, megszorodott érted, mert látta az elesettségedet, a bűneid súlyát? Érted, hogy meg akart vigasztalni téged, és ezért félretéve büszkeséget és jogos dühöt, mindent, amivel te megbántottad Őt, Ő jött közel hozzád? Érted, hogy ő minden megaláztatást, mindent fájdalmat és kínt vállalt, hogy téged felemeljen? Érted, hogy ő sírba, a pokolra ment, hogy téged megelevenítsen az örök életre? Érted, hogy mulandó életet adott, hogy majd ne a halálba, az örök kárhozatra, hanem, hogy az örök életre lehessen utad az Ő Fia árán?

Ha érted, akkor azt gondolom, hogy nem kérdés, hogy miért két napos karácsony, hanem sokkal inkább az, hogy miért nem ünnepsz, hogy miért nem dicsőítod az Urat az életed minden napján úgy, mint István a vértanú, aki még a halál küszöbén sem halkult el a dicsőítésben? Miért nem örülsz úgy minden nap, mint Simeon, aki egy életet várt, hogy az ígéret beteljesedjen? És miért nem adod hírül mindenkinek az örömet, az evangéliumot, ahogyan a pásztorok is tették Betlehemben?

De ne félj, mert a te Istened ma is megszorodik érted és ma is megvigasztal téged! Formál és alkalmassá tesz, sőt, akár az erőtlenséget, a hitetlenséget, vagy bármilyen rosszat is jóra tud fordítani. Ahogyan Pál is írja néhány verssel mai textusunk előtt: „*Ezért tehát nem azé, aki akarja és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.*”. Ő az, aki meglátathatja veled és általad dicsőségének gazdagságát. Ő az, aki fel tudja használni a te keményszívűségedet is. És Ő az, aki a jogot tekintve következtlenül, következetesen szeretettel, kegyelemmel válaszol neked. Mert, ahogy mai textusunk is bizonyosságot tesz róla, az Úr elhívott téged, a kérdés, csak az, hogy te mit felelsz Neki? Hogyan válaszolsz a te mennyei Atyád szeretetére? Mi a válaszod a kegyelem beteljesült ígérére? Meg tudod-e fogalmazni, hogy mi a te válaszod Karácsony örömeire?

Kifogásokat persze mindig lehet találni. Fiatal vagyok még. Beteg, gyenge vagyok. Megbántottak. Az egyház nem úgy működik, ahogy kellene. Nem szimpatikus a lelkész. Bizonytalan vagyok. Félek. És még lehetne sorolni. De ezek nem válaszok. Nem válaszok arra, hogy téged, ma miként szólít meg, mire indít az Isten kegyelme és dicsősége?

Ne próbáld eltusolni és elhallgattatni a karácsony csecsebecséivel és díszével ezt a kérdést! Ne igazolni akard magadat az Úr előtt, hogy te már mit tettél meg, hogy milyen utat jártál be! Csak engedd, hogy megszólítson, és ne félj válaszolni.

Ferenc pápa a karácsonyi prédikációjában elmesélt egy rövid történetet, megosztanám ezt most én is: *Jézus születésekor a pásztorok különféle ajándékokkal siettek Betlehembe. Mindegyikük azt vitte magával, amije volt: egyik a munkája gyümölcsét, a másik valami értékeset. Ám miközben mindegyikük nagylelkű bőkezűséggel adakozott, volt köztük egy pásztor, akinek nem volt semmije. Nagyon szegény volt, semmit sem tudott felajánlani. Miközben mind versengve mutatták be ajándékaikat, ő oldalt állt, szégyenkezve. Egy idő után József és Mária belefáradt a sok ajándék átvételébe – különösen Mária, aki a kezében tartotta a Kisdedet. Ekkor meglátta az üres kezű pásztor, és megkérte, jöjjön közelebb, majd a kezébe adta Jézust. A pásztor megértette, hogy többet kapott, mint amennyit megérdemelt: a történelem legnagyobb ajándéka volt a kezei között. Nézte a kezeit, a kezeket, melyeket mindig üresnek látott: most Isten bölcsőjévé váltak.*

Kegyelem. Így tudnám összefoglalni ezt a történetet. Nem az alkalmasság, nem a jó tettek, még csak nem is a szívem szándéka, hanem egyedül a könyörülő Isten akarata. Ennek az akaratnak a dicsősége az, amiből próbál megragadni valamicskét minden karácsonyi történet, színdarab, minden prédikáció, hogy az ünnepünk ne maradjon egy, vagy pár napos program, hanem, hogy a dicsőség, amely minden emberi értelmet meghalad, dicsőítőkké tegyen és ebben az örömben őrizze meg szíveinket és gondolatinkat, az Úr Jézus Krisztusban! Így legyen! Ámen!